

PAŃSTWOWA RADA OCHRONY PRZYRODY

THE STATE COUNCIL FOR NATURE CONSERVATION

Member of IUCN

National CITES Scientific Authority

Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
tel.: +48 22-57-92-017, fax: + 48 22-57-92-730, sekretariat@prop.mos.gov.pl

PROP/2014-23-2-ak

Warszawa, 30 grudnia 2014 r.

Dotyczy: ustawy o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (druk senacki nr 805)

Opracowano na podstawie opinii nr PROP/2014-23-1-sn z 21.11.2014.

Sz.P. Jerzy Chróścikowski
Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Senat RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

Przedmiotem prac Senatu jest obecnie ważna ustawa o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych. W ustawie tej, przez sito dotychczasowe prac prześlizgnął się zapis, który przy literalnej wykładni może zablokować prowadzenie drobnych, niskoinwazyjnych badań na dzikich zwierzętach, prowadzonych w warunkach terenowych. Badania takie stanowią niezbędny element działań w zakresie ochrony przyrody i z pewnością nie było niczym zamiarem, by je niemożliwość. Państwowa Rada Ochrony Przyrody liczy, że niedopatrzenie to zostanie skorygowane przez Senat, poprzez wprowadzenie drobnej poprawki.

W art. 17 po wyrazach „Podmiot prowadzący działalność w zakresie wykorzystywania zwierząt do celów naukowych lub edukacyjnych” należy dodać wyrazy: „poza środowiskiem naturalnym”.

Uzasadnienie: Wg obecnego brzmienia art. 17 (i na podstawie odwołujących się do niego kolejnych artykułów) każdy podmiot prowadzący badania („procedury”) na zwierzętach ma je utrzymywać w specjalnie wyposażonym „ośrodku”, dysponującym różnymi, ustawowo określonymi specjalistami. Literalna wykładnie tego postanowienia oznacza, że choć same „procedury” mogą być wykonywane poza ośrodkiem (art. 9 ust. 2), ustawa nie przewiduje możliwości prowadzenia badań na zwierzętach, które nie są przynajmniej przez jakiś czas przetrzymywane w takich ośrodkach, ani przez podmioty, które takimi ośrodkami nie dysponują. Tymczasem zgodnie z ustawową definicją „procedury” obejmują także drobne badania prowadzone obecnie wyłącznie w terenie, na dziko występujących zwierzętach, w ramach programów ich ochrony (np. pobranie kropli krwi do badań genetycznych lub założenie obroży z czujnikami i mikronadajnikiem, pozwalającym otrzymywać różne informacje o aktywności zwierzęcia). Liczne jednostki prowadzą wyłącznie takie badania terenowe. Nakładanie na nie obowiązku tworzenia całkowicie w takich wypadkach zbędnych „ośrodków” i przemieszczania do nich zwierząt (nawet czasowego), byłoby nieracjonalne. Można co prawda próbować wywodzić na podstawie wykładni celowościowej, że nie taka była intencja prawodawcy, jednak w tej chwili nie jest jeszcze za późno, by poprzez wprowadzenie proponowanej zmiany stworzyć przepis czytelny, którego litera i duch byłyby zgodne.

Przy okazji proponujemy skorygować jeszcze dwa inne drobne błędy:

W art. 7 pkt 1 powinien zapewne otrzymać brzmienie: „1) z gatunków, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. b i c – w przypadku gdy celów procedury, określonych w art. 3, nie można osiągnąć z wykorzystaniem zwierząt, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. a;”

Uzasadnienie: Przy obecnym brzmieniu art. 7 pkt 2 odwołanie do art. 2 ust. 2 powoduje błędne koło i sprawia, że przepis nie ma sensu. Oznacza, że jeśli do jakichś procedur zwierzęta laboratoryjne się nie nadają, można w zamian wykorzystywać zwierzęta... laboratoryjne. Nie jesteśmy pewni, jaki był pierwotny zamysł. Zapewne jednak nie chodziło o odwołanie do art. 2 ust. 3, gdyż to reguluje obecnie art. 8 ust. 2. pkt. 2. Proponujemy, by przed wprowadzeniem korekty upewnić się, jaka była intencja autorów.

W art. 12 proponujemy dodać ust. 3 w brzmieniu: „3. W przypadku wykorzystywania w procedurze zwierząt innych niż laboratoryjne lub gospodarskie, decyzję, o której mowa w ust. 1, może podjąć osoba posiadająca kwalifikacje w zakresie znajomości anatomii, fizjologii i zachowań tych gatunków zwierząt.”

Uzasadnienie: Jest to propozycja konsekwentnego przyjęcia słusznego rozwiązania, przyjętego też w art. 11 ust. 3. Umożliw to podejmowanie decyzji w terenie przez ekspertów prowadzących badania (np. ponowne założenie czujnika na to samo zwierzę).

Z poważaniem,

dr Andrzej Kepel
przewodniczący PROP

Do wiadomości:

- Członkowie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Senatu RP